

отъ лѣтописнитѣ бележки на съвременници, държани хронологически, за събития, станали не само въ турската империя, но и вънъ отъ нея, отъ разни дати и случки, записани върху църковни рѣкописи, търговски тевтери и пр. Интересенъ е лѣтописниятъ разказъ на Ерея Петре, който е билъ попъ въ с. Мирково (Софийско) презъ времето на султанъ Мехмедъ IV, значи. въ края на XVII вѣкъ. Отъ неговия разказъ се вижда, че той е билъ въ течение на събитията, които се разиграли къмъ 1686—1688 год. въ Турция, а именно войнитѣ на турци съ германци, австрийци и др. и вътрешнитѣ размирици: бунта на турската войска, рѣководенъ отъ Егенъ Османъ паша, свалянето на султанъ Мехмедъ IV, възкачването на братъ му Сюлейманъ (1687 г.), назначението на Егенъ Османъ паша за беглербегъ въ София, непокорството му къмъ новия султанъ и пр. Накрая на разказа се споменава за опожаряването на Чипровецъ, по заповѣдъ на Егенъ Османъ паша, вѣроятно въ 1686 г. Макаръ че събитията отъ тази епоха не сѣ изложени напълно хронологически, все пакъ този разказъ свидетелствува, че попъ Петре е билъ добре осведоменъ за тѣхъ, ако и да живѣлъ въ едно малко селце¹⁾.

Тѣзи лѣтописни бележки, или разнитѣ означения на дати по църковнитѣ книги, не трѣбва да се смѣтатъ като заченки на журнализма, тъй като оставатъ неизвестни, освенъ за този, който хроникира, за известно време, презъ което лѣтописътъ изгубва актуалността си и придобива значение на исторически паметникъ. Тѣзи бележки, освенъ това, не сѣ държани съ цель да се осведоми за нѣкое събитие известенъ кръгъ хора, какъвто е случаятъ съ устното предаване или съ писмото, а иматъ за цель да оставятъ на поколѣнието писмени данни за нѣкоя случка. Вследствие на това, тѣзи лѣтописни бележки понѣкога сѣ ставали известни едва следъ дълги години. Тѣ само свидетелствуватъ за живия интересъ у българина къмъ събитията въ Турция и чужбина.

Презъ XVI и XVII вѣкове, въ България се ширѣло католическото и дубровнишкото влияние, както и гръцкото, тъй като двата народи — българскиятъ и гръцкиятъ — се намирали въ постояненъ контактъ и търговски връзки. За засилване на гръцкото влияние въ България, както и за просвѣтата и културното издигане на българския народъ, спомогалъ не само постоянниятъ контактъ между двата народа, но и фактътъ, че много българи посещавали гръцки училища, първоначално килийни, кждето изучавали само писане и четене, сетне и свѣтски, — които включвали въ програмата си по-широкъ учебенъ материалъ.

¹⁾ М. Дриновъ: Български лѣтописенъ разказъ, отъ края на XVII в. Период. сп., кн. III, 1882 год. (стр. 1—19).